

UZMANĪGI AR DZIEDNIEKIEM!

(V. starptautiskais kongress
"HIV INFEKCIJAS TERAPIJA"
Glazgova, X.2000.)

Pirmo reizi pasaules zinātnisko AIDS konferenču vēsturē tās organizēšanā piedalījās nevalstiska organizācija, konkrēti: EATG (European AIDS Treatment Group). Veselu dienu tā vadīja (izvēlējās tēmas un runātājus) vienu no konferences sekcijām.

Lai to panāktu, EATG bija iepriekš krietni jāpapūlas ar lobēšanu. Līdz ar to turpmāk šī (un varbūt arī citas) konference būs atvērtāka arī ārstniecības aktīvistiem no sabiedriskajām organizācijām.

Divi EATG valdes locekļi arī uzstājās visas konferences auditorijas priekšā.

Jorma Koskinens no Somijas savā, kā allaž asprātīgajā, runā atzīmēja, ka viņš kā pacients var būt savam ārstam arī kā smaga nasta. Tāpat viņš piebilda, ka vairums medicīnu ārstē vīrusu, retāk strādā ar pacientu tā, lai tas pats censtos ar to tikt galā.

HIV infekcijas epidemioloģijā pasaulē novērojama bīstama tendence. Piemēram, Anglijā patlaban 25% no HIV diagnosticētajiem ir jau **sākotnēji rezistenti** pret dažādiem antiretrovirālajiem medikamentiem. Diemžēl šī tendence ir ar pieaugošu raksturu.

Tāpēc – lietojiet prezervatīvus!

Konferences izstāžu zālē tika reklamēti jauni medikamenti (piem., *Kaletra*) un palīg līdzekļi, piem., GlaxoSK ražotais **MEMS** (*mechanical electronic memory s.*) – pudelīte, kas atzīmē katru tās vāciņa atskrūvēšanas reizi. Taču no perspektīvo lietotāju puses varēja dzirdēt atsauksmes, ka retais mēdz ņemt sev līdzīgu visu tilpumu.

Salīdzinot dažādas **pirmējās kombinācijas** (PI+2 NRTI; 3 NRTI vai NNRTI+ 2 NRTI), pazīstamā AIDS speciāliste Kristīne Katlama (Parīze) atzīmēja, ka nav runa par to, kura no tām ir labāka, bet gan, kura ir piemērotāka dotajam pacientam.

"Atlantic" klīniskais pētījums parādīja, ka to efektivitāte ir diezgan līdzīga.

Parīzes AIDS slimnīcas Pitie – Salpetriere zinātnieku veiktais klīniskais pētījums (tēzes P61) veltīts pirmējām terapijām bez proteāzes inhibitoriem (PI) antiretrovirāli "naiviem" (tos nelietojušiem) pacientiem vēlā HIV infekcijas stadijā (CD4 < 200, vīrusu slodze VL > 50 000). Tāda veida pacientiem pagaidām šādu pētījumu bijis pamaz. Tika izmēģināti divi NRTI (D4T/3TC, ZDV/3TC vai D4T/DDI) kombinācijā ar vienu NNRTI (nevirapīns, efavirence vai abakavīrs). 48 nedēļu ilgā pētījuma rezultāti pierādīja, ka pirmējās kombinācijas (2NRTI + NNRTI) bez PI ir ļoti efektīvas, drošas un piemērotas pacientiem vēlīnā HIV infekcijas stadijā. Tās neuzrādīja arī PI raksturīgās metaboliskās novirzes un lipodistrofiju.

Mūsdienās šīs sākotnējās terapijas paraksta ilgstoši HIV- inficētiem pacientiem.

Tika diskutēts arī par **strukturētajiem ārstēšanas pārtraukumiem** (STI). Izskanēja atzinums, ka tie automātiski nenoved pie rezistences un neiespaido nākotnes kombināciju izvēles.

Tāpat kā citām neizārstējamām slimībām, arī HIV infekcijai raksturīgi tas, ka tiek meklēti daudzi dažādi **alternatīvi ārstēšanas paņēmieni**.

Latvijā gan pagaidām nav jādama, ar ko aizstāt dārgos antiretrovirālos līdzekļus, taču

A. Wanchu ("PGIMER", Indija) savās tēzēs uzrādījis, ka pentoksifilīns (TNF supresīvais aģents) ir ar antiretrovirālu efektu un HIV-inficētos asimptomātiskos pacientos var novērst oportūnistiskās infekcijas (OI). Tas ir drošs un lēts (8\$ mēnesī).

Angļu zinātnieki veikuši klīnisku pētījumu (tēzes P12) par komplementāro terapiju efektivitāti. Pacientu grupās tika izmēģināti BHT (butilēts hidroksitoluēns – 33 nedēļas), C vitamīns un β- karotīns (kopā un atsevišķi - 24 nedēļas) un todoksīns (59 nedēļas).

Neviena no šo pacientu grupām (kurī nelietoja nekādus citus antiretrovirālos preparātus) neuzrādīja ne būtisku vīrusu slodzes pazeminājumu, ne CD-4 šūnu pieaugumu (te var arī piezīmēt, ka bieži vien zinātnieki atklāj to, ko ir vēlējušies atklāt...).

Turpmāk tiks veikti klīniskie izmēģinājumi arī ar citām komplementārām terapijām.

Elektronikas cienītājiem un visa amerikāniskā pielūdzējiem interesants varētu būt jaunais **MediMOM** pakalpojums – konfidenciāls atgādināšanas dienests, kas izveidots, lai palīdzētu dažādiem (arī AIDS) slimniekiem ieturēt tiem visa veida nepieciešamo režīmu. Tas palīdz:

- pieturēties pie ārsta parakstītā zāļu lietošanas režīma,
- uzturēt savu personisko medicīnisko dienasgrāmatu, kuru var papildināt pēc savas vēlēšanās,
- atcerēties vizītes pie ārsta vai citus pienākumus (piem., nopirkt pienu, neaizmirst iedot sunim viņa kārumu u.tml.).

Ar MediMOM var pats sev atstāt atgādnis, norādot, kad tās nepieciešamas. Tad MediMOM tās nosūta vai nu pa digitālo mobilo telefonu, peidžeri, e-pastu vai individuālo digitālo izpalīgu (PDA – personal digital assistant).

Ne Glazgovas konferences sakarā, bet, izmantojot izdevību, gribētos atgādināt visiem HIV inficētajiem – esiet ārkārtīgi piesardzīgi, pieņemot **dziednieku** pakalpojumus! Pilnīgu viņu piedāvāto programmu vajadzētu uzrādīt pārbaudei vismaz diviem ārstiem (protams, speciālistiem HIV jomā). Citādi var izgadīties, kā vienam AGIHAS biedram, kurš vieglprātīgi piekrita uzsākt Alvja Stankēviča vadītās "Dzīves Skolas" programmu. Sportistiem, ar kuriem viņš strādā un, iespējams, citu slimību pacientiem, tā varbūt ir ideāla, taču sen zināms ir tas, ka badošanās nekādi nav pielietojama HIV infekcijas gadījumā. Savā aģitācijas runā AGIHAS (divu ārstu klātbūtnē) viņš, šķiet, neuzsvēra badošanos, kas īstenībā ir viņa programmas pamatelements.

Badošanās izraisa muskuļu masas zudumu (visai bīstami HIV infekcijas gadījumā!), kas pēcāk (bez sporta nodarbībām) aizstājas ar tauku masu.

Bez medicīniskās (un vispār arī augstākās) izglītības viņš ieskaidro, ka pārzina AIDS mehānismus (viņam tie šķiet kā jebkurai citai slimībai...). Nedaudz pretenciozi ir arī tas, ka dziedniecības gaitā tiek ieteikts lietot vienīgi viņa (ka vācu firmas izplatītāja) vitamīnu u.tml. komplektu, kurš maksā daudz dārgāk (čeks gan netiek dots) kā citām firmām, jo esot vislabāk bioloģiski izmantojams...

Viņš pietiekami neuzsvēra to, ka dozētas sporta nodarbības pēc badošanās ir obligātas un, neievērojot to, ka dotais pacients jau tā ir astēnisks un nekad nav nodarbojies ar sportu, un sākt ar to pēkšņi nodarboties viņam ir psiholoģiski visai sarežģīti.

Rezultāts: AIDS— asociētā svarzude, kuru noteikti veicināja šis “Dzīves Skolas” badošanās kurss.

Esiet modri!

A. Kalniņš,
AGIHAS

Materiāls tapis ar Holandes vēstniecības Latvijā atbalstu